

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΦΙΛΑΝΑΓΝΩΣΙΑΣ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΓΡΑΦΗΣ

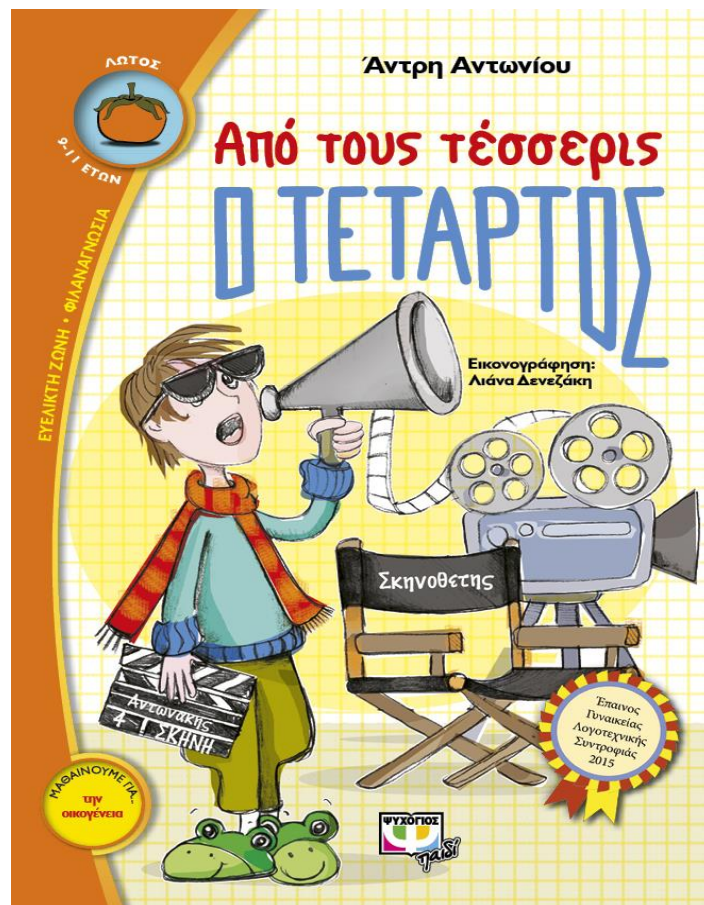
ΓΙΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

«ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΤΕΣΣΕΡΙΣ Ο ΤΕΤΑΡΤΟΣ»

Εικονογράφηση: Λιάνα Δενεζάκη

Εκδόσεις Ψυχογιός, 2017

(Τάξεις: Γ'-Στ')

ΞΕΚΙΝΩΝΤΑΣ

Ο τίτλος, το εξώφυλλο και το οπισθόφυλλο μπορούν να αποτελέσουν μια καλή αφορμή για να κάνουν τα παιδιά κάποιες πρώτες σκέψεις για το βιβλίο. Για παράδειγμα:

- ΤΙΤΛΟΣ

Θα μπορούσαμε αφού παρουσιάσουμε το εξώφυλλο στα παιδιά να σταθούμε στον τίτλο: «Από τους τέσσερις ο τέταρτος» και να τους ζητήσουμε να εκφράσουν τη γνώμη τους σχετικά με το τι μπορεί να σημαίνει ο τίτλος αυτός. Μπορούμε ακόμα να τους ζητήσουμε να κάνουν εικασίες σχετικά με την ιστορία που πρόκειται να διαβάσουμε.

Επιπλέον θα μπορούσαν να φτιάξουν ατομικά ή ομαδικά μια μικρή ιστορία στην οποία να ταιριάζει ο τίτλος αυτός ή μια μικρή ιστορία που να αρχίζει ή να τελειώνει με τη φράση αυτή.

Ανάλογες ιστορίες θα μπορούσαν να φτιάξουν αλλάζοντας τους αριθμούς στον τίτλο π.χ. Από τους τρεις ο τρίτος, Από τους επτά ο έβδομος, Από τους χίλιους ο χιλιοστός, κλπ.

- **ΕΞΩΦΥΛΛΟ**

Συζητώντας το εξώφυλλο που φιλοτέχνησε η Λιάνα Δενεζάκη τα παιδιά θα μπορούσαν να κάνουν εικασίες σχετικά με το ποιο είναι αυτό το αγόρι, γιατί κρατάει κλακέτα σκηνοθέτη, γιατί κρατάει τηλεβόα, γιατί υπάρχει καρέκλα σκηνοθέτη και κάμερα στην εικόνα, πού μπορεί να βρίσκεται, γιατί φοράει βατραχοπαντόφλες, κλπ. (όλες οι απαντήσεις θα δοθούν στο τελευταίο κεφάλαιο του βιβλίου).

Ακόμα, θα μπορούσαμε να ζητήσουμε από τα παιδιά να ζωγραφίσουν το αγόρι με τον τηλεβόα και να γεμίσουν την υπόλοιπη σελίδα με ατάκες που πιστεύουν πως θα μπορούσαν να βγαίνουν από το στόμα του αγοριού-άρα και από τον τηλεβόα. Αν θέλουμε θα μπορούσαμε να δημιουργήσουμε χώρο σε κάποια από τις πινακίδες της τάξης μας για να αναρτήσουμε αυτές τις εργασίες των παιδιών με την επιγραφή ΠΡΙΝ ΔΙΑΒΑΣΟΥΜΕ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ. Η ίδια δραστηριότητα θα μπορούσε να επαναληφθεί αφού τελειώσουμε το διάβασμα ολόκληρου του βιβλίου. Τα παιδιά ξαναζωγραφίζουν το αγόρι με τον τηλεβόα του αλλά αυτή τη φορά γράφουν ατάκες που πιστεύουν πως θα μπορούσε να λέει/φωνάζει με βάση όσα έγιναν στην ιστορία. Οι εργασίες των παιδιών αναρτώνται στην πινακίδα με την επιγραφή ΑΦΟΥ ΔΙΑΒΑΣΑΜΕ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ. Κάνουμε συγκρίσεις και βλέπουμε πόσο κοντά ή μακριά ήμασταν στις εικασίες μας (σημαντικό να διαβεβαιώσουμε τα παιδιά πως δεν έχει σημασία αν οι υποθέσεις τους πλησίασαν ή δεν πλησίασαν την ιστορία του βιβλίου, αντιθέτως επιβραβεύουμε τη δημιουργικότητά τους).

Επιπλέον θα μπορούσαμε να δώσουμε έμφαση στην κλακέτα εξηγώντας πρώτα στα παιδιά τι είναι μια κλακέτα. Θα μπορούσαμε να τους δείξουμε σχετικές φωτογραφίες ή και κάποια αληθινή κλακέτα αν έχουμε. Στη συνέχεια κάθε παιδί θα μπορούσε να ζωγραφίσει τη δική του κλακέτα και να γράψει πάνω έναν τίτλο που θεωρεί κατάλληλο στην περίπτωση που η ζωή του γυριζόταν ταινία. Αν έχουμε αληθινή κλακέτα τα παιδιά θα μπορούσαν να βγαίνουν έξω ένα ένα, να ανοιγοκλείνουν την κλακέτα και να λένε τον τίτλο της ταινίας της ζωής τους.

Μια άλλη ιδέα είναι να γράψουμε στον πίνακα τον τίτλο: «Το αγόρι με τις βατραχοπαντόφλες» και όλη η τάξη ομαδικά να φτιάξει μια ιστορία στην οποία να ταιριάζει ο τίτλος αυτός ως εξής: αρχίζει ένα παιδί λέγοντας μία πρόταση, συνεχίζει ένα δεύτερο παιδί λέγοντας μια δεύτερη πρόταση, κλπ.

Αλλιώς, θα μπορούσαν να γράψουν ομαδικά μια μικρή σκηνή για μια ταινία όπου εμφανίζονται δύο πρόσωπα: το ένα πρόσωπο θα πρέπει να είναι το αγόρι με τις βατραχοπαντόφλες. Το δεύτερο πρόσωπο επιλέγεται ελεύθερα από κάθε ομάδα. Αφού γράψουν τη σκηνή τους, θα μπορούσαν να τη δραματοποιήσουν. Στην αρχή κάθε δραματοποίησης ένα παιδί από κάθε ομάδα χτυπάει την κλακέτα και λέει κάτι τύπου: «Το αγόρι με τις βατραχοπαντόφλες-Σκηνή 4».

Εναλλακτικά, θα μπορούσαμε να γράψουμε στον πίνακα λέξεις-κλειδιά με βάση το εξώφυλλο και τα παιδιά να γράψουν μια μικρή ιστορία στην οποία να χρησιμοποιήσουν όλες αυτές τις λέξεις π.χ. αγόρι, κλακέτα, τηλεβόας, βατραχοπαντόφλες, κάμερα, ταινία, καρέκλα, κασκόλ, γυαλιά, κλπ.

Αλλιώς, θα μπορούσαμε να τους δώσουμε ζευγάρια λέξεων με βάση το εξώφυλλο που να ομοιοκαταληκτούν και να τους ζητήσουμε να σκαρώσουν ένα αστείο ποίημα ατομικά ή ομαδικά π.χ. καρέκλα-Θέκλα, αγόρι-ζόρι, τηλεβόας-βόας, κάμερα-παράμερα, παντόφλες-ώρες, βατράχια-βράχια, κλακέτα-ζακέτα, ταινία-μανία, κασκόλ-αυτογκόλ, γυαλιά-μυαλά. Μπορούμε αφού ολοκληρωθεί η δραστηριότητα να βρούμε γνωστές μελωδίες τραγουδιών που γνωρίζουν τα παιδιά και να τραγουδήσουμε κάποια από τα ποιήματα που έφτιαξαν.

- **ΟΠΣΘΟΦΥΛΛΟ**

Αρχικά, θα μπορούσαμε να ζητήσουμε από τα παιδιά να βρουν τρόπους να περιγράψουν γενικά μια περίληψη/σύνοψη. Π.χ. *ορεκτικό πριν από το κυρίως*

γεύμα, κερασάκι στην τούρτα, κρασί του οποίου δοκιμάζεις στο ποτήρι σου μια γουλιά για αποφασίσεις αν να σου αρέσει αρκετά για να το παραγγείλεις, δείγμα από ύφασμα για να ράψεις κουρτίνες, κλπ.

Στο πρώτο μισό της περίληψης συναντάμε την ερώτηση: «*Εσείς πως θα νιώθατε αν ο μπαμπάς σας ήταν έτσι, η μαμά σας έτσι, η μεγάλη σας αδελφή έτσι...*» Τα παιδιά θα μπορούσαν να διατυπώσουν απαντήσεις προφορικά ή γραπτά για τα ερωτήματα αυτά σε σχέση με όλα τα μέλη της οικογένειας του Αντωνάκη: «*Αν ο μπαμπάς μου ήταν διάσημος συγγραφέας θα ένιωθα... ή θα έκανα αυτό κι αυτό*».

Επιπλέον, τα παιδιά θα μπορούσαν να συζητήσουν το σχέδιο του Αντωνάκη σχετικά με το να τα καταφέρει κάπου. Θα μπορούσαν να εξηγήσουν αν το βρίσκουν καλή ιδέα ή όχι και γιατί.

Θα μπορούσαν να βάλουν στο τετράδιό τους τον τίτλο: *Σχέδιο Άλφα* (το άλφα θα μπορούσαμε να το εκλάβουμε είτε ως «πρώτο σχέδιο» είτε ως «σχέδιο Αντωνάκη» εφόσον το άλφα είναι το αρχικό του ονόματός του). Κάτω από τον τίτλο τα παιδιά θα μπορούσαν να γράψουν με τη μορφή σημείων τι νομίζουν πως θα έγραφε ο Αντωνάκης στο τετράδιό του σχετικά με την απόφασή του να τα καταφέρει κάπου. *Π.χ. Να βρω το χαμένο δαχτυλίδι της μαμάς, Να βοηθώ τους ηλικιωμένους γείτονές μου να διασταυρώνουν τον δρόμο, κλπ.*

Προς το τέλος της περίληψης υπάρχει γραμμένο το ερώτημα: «*Τι θα μπορούσε να πάει στραβά άλλωστε;*» Τα παιδιά θα μπορούσαν να πάρουν ένα ένα τα σημεία που έγραψαν στο Σχέδιο Άλφα και να διηγηθούν μικρές ιστορίες για το κάθε σημείο ή να επιλέξουν ένα σημείο ο καθένας. Στη διήγησή τους τα πράγματα θα πρέπει να εξελιχθούν με τέτοιο τρόπο ώστε στο τέλος κάτι να πάει εντελώς στραβά και το σχέδιο του Αντωνάκη να αποτύχει παταγωδώς.

ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΑΡΙΣΤΕΙΔΗ

- Αφού τα παιδιά γνωρίσουν την οικογένεια Αριστεΐδη μέσα από το πρώτο κεφάλαιο, θα μπορούσαμε να τους ρωτήσουμε να εξηγήσουν γιατί η

συγγραφέας επέλεξε να δώσει αυτό το επίθετο στη συγκεκριμένη οικογένεια. Θα μπορούσαμε ακόμη να τους ζητήσουμε να βρουν εναλλακτικά επίθετα που να ταιριάζουν σε μια οικογένεια του βεληνεκούς αυτού. Π.χ. Οικογένεια Ταλεντοπούλου, Οικογένεια Χαρισματιάδη, Οικογένεια Ξεχωριστάκη, Οικογένεια Θαυματά, κλπ.

Επίσης, τα παιδιά θα μπορούσαν να συγκρίνουν τα ονόματα των τριών αδελφιών με το όνομα του Αντωνάκη και να εξηγήσουν γιατί νομίζουν η συγγραφέας επέλεξε τέτοιου τύπου ονόματα για τα τρία μεγαλύτερα αδέλφια και γιατί επέλεξε το όνομα του Αντωνάκη για τον Αντωνάκη.

Αν ο Αντωνάκης είχε ακόμα έναν αδελφό/μια αδελφή ανάλογου επιπέδου με τα πρώτα τρία τι όνομα θα του/της έδιναν τα παιδιά;

- Όπως μαθαίνουμε στο κεφάλαιο αυτό οι γονείς Αριστείδη κάθονταν με τις ώρες και καμάρωναν τις φωτογραφίες με τα επιτεύγματα των τριών μεγαλύτερων παιδιών τους. *«Τα παιδιά μας είναι σπουδαία», έλεγε ο πατέρας και σκούπιζε με τρόπο τα δάκρυα που ήταν έτοιμα να κυλήσουν. «Είμαστε πραγματικά τυχεροί που έχουμε τέτοια παιδιά», έλεγε η μητέρα και αναστέναζε με ανακούφιση.* Όπως επίσης μαθαίνουμε λίγο παρακάτω, οι αναστεναγμοί και τα δάκρυά τους δεν ήταν μόνο αναστεναγμοί και δάκρυα χαράς και περηφάνειας. Έκρυβαν και αρκετή απογοήτευση για τον μικρό τους γιο.

Θα μπορούσαμε να γράψουμε τις δυο αυτές προτάσεις στον πίνακα: *Τα παιδιά μας είναι σπουδαία. Είμαστε πραγματικά τυχεροί που έχουμε τέτοια παιδιά,* καθώς και μερικούς αντιθετικούς συνδέσμους π.χ. *αν και, αλλά, μα, παρά, όμως, ωστόσο, ενώ, μολονότι, μόνο, μόνο που, κλπ.* και έπειτα να ζητήσουμε από τα παιδιά να επεκτείνουν τις δυο αυτές προτάσεις, χρησιμοποιώντας τους συνδέσμους αυτούς.

Π.χ. *Τα παιδιά μας είναι σπουδαία, αν και ο μικρός μας γιος χρειάζεται ακόμα πολλή δουλειά.*

Είμαστε πραγματικά τυχεροί που έχουμε τέτοια παιδιά, ωστόσο νιώθουμε ένα τσίμπημα ντροπής στην καρδιά μας για τον Αντωνάκη.

Με αυτό τον τρόπο τα παιδιά ίσως μπορέσουν να εισχωρήσουν βαθύτερα στην ψυχρόσυνθεση των γονιών του Αντωνάκη.

- Στο κεφάλαιο αυτό μαθαίνουμε πώς έμοιαζε ο Αντωνάκης τη μέρα που γεννήθηκε. Τα παιδιά θα μπορούσαν να χωριστούν σε ομάδες των πέντε (γονείς και 3 αδέρφια) και αφού πρώτα συνεννοηθούν, να ετοιμάσουν μια παγωμένη εικόνα. Η οικογένεια σκυμμένη πάνω από το κρεβατάκι του νεογέννητου Αντωνάκη. Κάθε που «ξεπαγώνουμε» μια ομάδα, ένα ένα τα μέλη της θα εκφράζουν μια σκέψη που πιθανόν να έκανε το συγκεκριμένο άτομο για την προσθήκη του νέου μέλους στην οικογένεια.
Εναλλακτικά, τα παιδιά θα μπορούσαν να ζωγραφίσουν το βρέφος, γύρω από το βρέφος τα υπόλοιπα μέλη της οικογένειας και πάνω από τα κεφάλια τους να γράψουν τις σκέψεις τους.
- Ο ανατολικός πράσινος τοίχος των επιτευγμάτων! Άλλο πάλι και τούτο! Στο κεφάλαιο αυτό μαθαίνουμε τι απεικόνιζαν κάποιες από τις φωτογραφίες που διακοσμούσαν τον τοίχο αυτό. Μήπως τα παιδιά θα μπορούσαν να τον ζωγραφίσουν σχεδιάζοντας πάνω τις φωτογραφίες αυτές;
- Θα μπορούσαμε ακόμα να ζητήσουμε από τα παιδιά να εξηγήσουν γιατί η συγγραφέας επέλεξε η φωτογραφία του Αντωνάκη να βρίσκεται δίπλα από μια σχισμή του τοίχου; Τι θα μπορούσε να συμβολίζει η σχισμή αυτή; Τα παιδιά εκφράζουν ελεύθερα τις απόψεις τους. (Μια ιδέα θα μπορούσε να είναι πως η σχισμή συμβολίζει την απόσταση που χωρίζει τον Αντωνάκη από τα αδέρφια του στα μάτια των γονιών του ή πως στα μάτια των γονιών του ο Αντωνάκης είναι κάπως «ελαττωματικός».)
- Τα παιδιά χωρίζονται σε δύο ομάδες. Η μια ομάδα καλείται να υποστηρίξει την άποψη: *Οι γονείς του Αντωνάκη έκαναν σωστά που δεν έβαλαν άλλη φωτογραφία του Αντωνάκη στον ανατολικό πράσινο τοίχο των επιτευγμάτων.* Η άλλη ομάδα καλείται να υποστηρίξει την άποψη: *Οι γονείς του Αντωνάκη δεν έκαναν σωστά που δεν έβαλαν άλλη φωτογραφία του Αντωνάκη στον ανατολικό πράσινο τοίχο των επιτευγμάτων.* Δίνεται ο απαραίτητος χρόνος για να ετοιμάσει κάθε ομάδα τα επιχειρήματά της. Έπειτα οι δυο ομάδες παίρνουν θέση η μια απέναντι από την άλλη και προσπαθούν με τα επιχειρήματά τους

να πείσουν τον δάσκαλο που περιφέρεται ανάμεσά τους. Ποια ομάδα θα έχει τη μεγαλύτερη πειθώ;

- Πώς να νιώθει άραγε ο Αντωνάκης για τον ανατολικό πράσινο τοίχο των επιτευγμάτων τώρα που είναι πια δέκα χρονών; Τα παιδιά θα μπορούσαν να γράψουν μια παράγραφο σε πρώτο πρόσωπο (το βιβλίο είναι γραμμένο σε τρίτο πρόσωπο). Θα μπορούσαν να αρχίσουν κάπως έτσι: *«Όποτε βλέπω τον ανατολικό πράσινο τοίχο των επιτευγμάτων στο σαλόνι μας, νιώθω ένα σφίξιμο στο στομάχι. Είναι γεμάτος με φωτογραφίες. Από εκεί που ξεκινά το ταβάνι, μέχρι εκεί που τελειώνει το πάτωμα. Πρώτα οι φωτογραφίες της Ιζαμπέλας-Αικατερίνης που...»*
- Μπορούμε να ζητήσουμε από κάθε παιδί να φτιάξει τον δικό του ανατολικό πράσινο τοίχο των επιτευγμάτων. Κάθε παιδί θα μπορούσε να πάρει ένα φύλλο χαρτί και να σχεδιάσει πλαίσια μέσα στα οποία θα γράψει ή θα ζωγραφίσει στιγμές της ζωής του από τη γέννησή του μέχρι την τωρινή μέρα που θα μπορούσαν να μπουν σε έναν τέτοιο τοίχο. Δε χρειάζεται να είναι επιτεύγματα του βεληνεκούς των επιτευγμάτων των τριών αδελφιών της ιστορίας. Φτάνει να είναι γεγονότα για τα οποία τα παιδιά νιώθουν περήφανα. *Π.χ. Όταν έδωσα συγχαρητήρια στην αντίπαλη ομάδα τη μέρα που η ομάδα μου ηττήθηκε στο ποδόσφαιρο. Όταν άφησα τη μικρή μου αδελφή να νικήσει στη Μονόπολη.* Αφού τελειώσει, χρωματίζει το χαρτί του με πράσινο χρώμα. Ύστερα, ο δάσκαλος θα μπορούσε να ντύσει ένα μέρος του ανατολικού τοίχου της τάξης του με πράσινο χαρτί κι εκεί πάνω να αναρτηθούν όλοι οι «ανατολικοί πράσινοι τοίχοι» των παιδιών. Το σημείο αυτό στην τάξη θα μπορούσε να ονομαστεί π.χ. *Ο ανατολικός πράσινος τοίχος των επιτευγμάτων της Ε'2.*
- Τα παιδιά ακόμα θα μπορούσαν να κάνουν εισηγήσεις στους γονείς του Αντωνάκη σχετικά με το τι είδους φωτογραφίες του Αντωνάκη θα μπορούσαν να αναρτήσουν στον τοίχο τους, ακόμα κι αν ο Αντωνάκης δεν έχει τα ταλέντα των αδελφιών του *Π.χ. Μια φωτογραφία που να δείχνει τον Αντωνάκη*

όταν μπουσούλησε για πρώτη φορά, Μια φωτογραφία που ο Αντωνάκης έκανε την τάδε καλή πράξη, κλπ.

- Θα μπορούσαμε να κάνουμε ακόμα μια συζήτηση με τα παιδιά ρωτώντας τα αν βρέθηκαν ποτέ σε μια ανάλογη θέση και πώς ένιωσαν. Στις σχέσεις με τα αδέρφια, τα ξαδέλφια, τους φίλους και συμμαθητές τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΗΤΑΝ ΚΑΠΩΣ... ΛΙΓΟΣ

- Όπως μαθαίνουμε στο κεφάλαιο αυτό τα τρία μεγαλύτερα αδέρφια στην οικογένεια Αριστεΐδη ξεχώριζαν από νήπια. Η Φρειδερίκη-Οφειλία, ας πούμε, όταν ήταν τριών χρονών μπορούσε να βγάλει από το μυαλό της τις πιο αγωνιώδεις ιστορίες και να τις εξιστορήσει στους γονείς της. Από την άλλη ο Αντωνάκης όταν ήταν τριών χρονών μπορούσε μονάχα να πει τις λέξεις «γάλα» και «τσωμί», γιατί του άρεσε να πίνει γάλα και να τρώει ψωμί. Ας τα συνδυάσουμε λοιπόν! Τις αγωνιώδεις ιστορίες με το γάλα και το ψωμί! Αυτό θα μπορούσε να γίνει με διάφορους τρόπους.
 - α) Θα μπορούσαμε να ζητήσουμε από τα παιδιά να γράψουν μια μικρή ιστορία αγωνίας (μερικών παραγράφων) η οποία όμως θα πρέπει οπωσδήποτε να περιλαμβάνει τις λέξεις *γάλα* και *ψωμί* οπουδήποτε στην ιστορία.
 - β) Άλλη ιδέα είναι κάθε παιδί να γράψει σε ένα φύλλο χαρτιού μια πρόταση που να περιλαμβάνει μέσα τις λέξεις *γάλα* και *ψωμί*, την πιο πρωτότυπη που μπορεί να σκεφτεί. Π.χ. *Το γάλα είχε ξινίσει και το ψωμί χρωματίστηκε με πράσινη αποκρουστική μούχλα.* Ύστερα τα χαρτιά μαζεύονται μέσα σε ένα κουτί. Κάθε παιδί τραβάει ένα χαρτί στην τύχη, διαβάζει την πρόταση που του έλαχε και μέσα στα επόμενα λεπτά θα πρέπει να σκεφτεί γρήγορα και να διηγηθεί στους συμμαθητές του μια μίνι ιστορία αγωνίας που να περιστρέφεται γύρω από την πρόταση που είναι γραμμένη στο χαρτί του.
 - γ) Γράφουμε δύο φαινομενικά ασύνδετες προτάσεις στον πίνακα, μια με τη λέξη *γάλα* και μια με τη λέξη *ψωμί*. Πχ. 1. *Εκείνο το μεσημέρι ο πατέρας της Αγγελικής συνειδητοποίησε πως τους είχε τελειώσει το ψωμί.* 2. *Δεν είναι και τόσο εύκολο τελικά να αρμέξεις γάλα από μια αγελάδα.* Τα παιδιά θα πρέπει τώρα να γράψουν ατομικά ή ομαδικά μια ιστορία αγωνίας η οποία να αρχίζει

με την πρόταση 1 και να εξελιχθεί με τέτοιο τρόπο που να καταλήξει στην πρόταση 2 με φυσικό τρόπο, χωρίς οι δύο προτάσεις να μοιάζουν ασύνδετες.

- Όπως μαθαίνουμε στο κεφάλαιο αυτό η οικογένεια Αριστείδη έχει φυτεμένες στον κήπο της ορισμένες σπάνιες τουλίπες. Τι θα γινόταν όμως αν στη φράση *σπάνιες τουλίπες* προσθέταμε και τη λέξη *σαρκοβόρες*; Αφού βρούμε πληροφορίες στο διαδίκτυο σε σχέση με τον όρο «σαρκοβόρα φυτά», καλούμε τα παιδιά να φτιάξουν προφορικά ή γραπτά, ατομικά ή ομαδικά μια ιστορία θρίλερ! Η ιστορία θα μπορούσε να έχει τον τίτλο *Οι σαρκοβόρες σπάνιες τουλίπες της οικογένειας Αριστείδη* ή κάποιον άλλο τίτλο που προτιμούν τα παιδιά. Πώς θα εξελιχθεί η ιστορία του βιβλίου μας τώρα που στο παιχνίδι μπήκαν και μερικές σαρκοβόρες τουλίπες; Χμ... σκούρα τα βλέπω τα πράγματα...
- Τα πέμπτα γενέθλια του Αντωνάκη ήταν άλλη μια πικρή ιστορία για τους γονείς Αριστείδη! Κάποιες ιδέες δραστηριοτήτων που θα μπορούσαν να γίνουν στο σημείο αυτό είναι οι ακόλουθες:
 - α) Τα παιδιά χωρίζονται σε ζευγάρια και προφορικά ή γραπτά ετοιμάζουν ένα διάλογο μεταξύ δύο καλεσμένων στο πάρτι του Αντωνάκη (παιδιών ή ενηλίκων) που παρακολουθούσαν την εξέλιξη των γεγονότων. Τι να συζητούσαν άραγε;
 - β) Επίσης, τα παιδιά θα μπορούσαν να αφηγηθούν σε πρώτο πρόσωπο (το βιβλίο είναι γραμμένο σε τρίτο πρόσωπο) τα γεγονότα όπως εξελίχθηκαν από την οπτική του Αντωνάκη. Πώς βίωσε εκείνος το πάρτι των πέμπτων γενεθλίων του; Η αφήγηση θα μπορούσε να είναι απλά μια παράγραφος.
 - γ) Στη κεφάλαιο αυτό διαβάζουμε: *Μόλις ο Αντωνάκης πήρε το βιολί στα χέρια του, το περιεργάστηκε λίγη ώρα και ύστερα το κοπάνησε με δύναμη στο πάτωμα γελώντας με τον ήχο που έβγαζαν οι χορδές την ώρα που ξεκουρδίζονταν. Θα μπορούσαμε να γράψουμε πέντε ή περισσότερους αριθμούς στον πίνακα και στον τελευταίο αριθμό να γράψουμε την πρόταση: *Ο Αντωνάκης κοπάνησε με δύναμη το βιολί στο πάτωμα.* Ύστερα τα παιδιά θα πρέπει να διηγηθούν με ανάδρομη πορεία την ιστορία που φαντάζονται ότι προηγήθηκε, από το τέλος προς την αρχή. Δηλαδή, αν υποθέσουμε πως η πρόταση που γράψαμε στον*

πίνακα είναι η πρόταση με αριθμό 5 η οποία είναι το φινάλε της ιστορίας, τα παιδιά θα πρέπει στη συνέχεια να διηγηθούν την πρόταση 4, μετά την πρόταση 3 και πάει λέγοντας. Όταν θα φτάσουν στην πρόταση 1 θα πρέπει να φροντίσουν να έχουν την αρχή της ιστορίας τους.

- Μα και στη χριστουγεννιάτικη γιορτή του σχολείου του Αντωνάκη όταν φοιτούσε στην πρώτη δημοτικού τα πράγματα δεν εξελίχθηκαν και τόσο καλά! Ο Φίλιππος-Ναθαναήλ προσπαθούσε να παρηγορήσει με λόγια τρυφερά τους γονείς του την ώρα που έβλεπαν τον Αντωνάκη να χαχανίζει πάνω στη σκηνή. Τι άραγε να τους έλεγε; Τα παιδιά θα μπορούσαν να ετοιμάσουν ένα μικρό μονόλογο του μεγάλου γιου προς τους γονείς του.

Επιπλέον, τα παιδιά θα μπορούσαν να χωριστούν σε ομάδες, να ετοιμάσουν και να παρουσιάσουν διαλόγους που θα μπορούσαν να έχουν ειπωθεί εκείνη τη βραδιά μεταξύ διαφόρων προσώπων *Π.χ. μεταξύ των δύο κόρων της οικογένειας, μεταξύ των γονιών Αριστείδη, μεταξύ των γονιών κάποιου συμμαθητή του Αντωνάκη, μεταξύ κάποιων συμμαθητών του Αντωνάκη, μεταξύ της δασκάλας του Αντωνάκη και του διευθυντή του σχολείου, μεταξύ των πρωταγωνιστών της παράστασης, κλπ.*

Ακόμα, τα παιδιά θα μπορούσαν να ζωγραφίσουν τον Αντωνάκη ντυμένο με την καφετιά στολή ταράνδου που φορούσε στη χριστουγεννιάτικη γιορτή και γύρω του να γράψουν διάφορες σκέψεις που πιθανόν να πέρασαν από το κεφάλι του εκείνη τη βραδιά.

- Τα τρία μεγαλύτερα αδέρφια λοιπόν ξεχώριζαν και στον τρόπο με τον οποίο φέρθηκαν στα κατοικίδια που είχε κατά καιρούς η τάξη τους. Το χαμστεράκι της Ιζαμπέλας-Αικατερίνης, το κουνελάκι του Φίλιππου-Ναθαναήλ και το παπαγαλάκι της Φρειδερίκης-Οφειλίας διέπρεψαν στα χέρια των τριών αυτών παιδιών! Ε, μα πώς αλλιώς! Θα μπορούσαμε να αναθέσουμε σε κάθε ομάδα ένα άλλο ζωάκι και τα παιδιά να γράψουν 1-2 παραγράφους για το πώς τα συγκεκριμένα παιδιά εκπαίδευσαν τα καινούρια ζωάκια τους. *Π.χ. Ο χνουδωτός γκρι γάτος βρισκόταν αραγμένος στο χαλί και έγλυφε με τη γλώσσα του τη γούνα του την ώρα που η Ιζαμπέλα-Αικατερίνη αποφάσισε να αναλάβει δράση. Δεν ήταν ποτέ δυνατό να δεχτεί ο δικός της γάτος να κάνει μπάνιο με*

αυτό τον πρωτόγονο τρόπο. Τον οδήγησε στο μπάνιο και για αρχή του έκανε μια μικρή ξενάγηση. Του έδειξε την μπανιέρα, τα αφρόλουτρα με μυρωδιά τσιχλόφουσκας, τις ενυδατικές κρέμες που υπόσχονταν απαλή επιδερμίδα...

- Αχ, το καημένο το χρυσόψαρο του Αντωνάκη! Ο Αντωνάκης βέβαια είχε τις καλύτερες προθέσεις, αλλά τα πράγματα δεν εξελίχθηκαν και τόσο καλά. Θα μπορούσαμε να ζητήσουμε από τα παιδιά να γράψουν μερικές παραγράφους σχετικά με το τι μπορεί να έγραψε εκείνο το «μοιραίο» βράδυ ο Αντωνάκης στο ημερολόγιό του.

Επιπλέον, όπως διαβάζουμε στο κεφάλαιο αυτό *οι γονείς Αριστείδη επέστρεψαν το ψόφιο χρυσόψαρο μέσα σε ένα άδειο κουτί από μαργαρίνη, για να μπορέσει όλη η τάξη να το θρηνήσει και να το θάψει με τις τιμές που του άξιζαν*. Θα μπορούσαμε να ζητήσουμε από τα παιδιά να γράψουν τον επικήδειο που εκφώνησε ο πρόεδρος της τάξης του Αντωνάκη στην κηδεία του χρυσόψαρου!

- Στην τελευταία παράγραφο του κεφαλαίου αυτού μαθαίνουμε πως ο Αντωνάκης ήθελε όσο τίποτα μια μέρα να μπορούσε να μπει έστω ένα ακόμα καδράκι με δική του φωτογραφία στον ανατολικό πράσινο τοίχο των επιτευγμάτων. Ποιες άλλες ευχές/επιθυμίες θα μπορούσε να έχει ο Αντωνάκης; Τα παιδιά θα μπορούσαν να συμπληρώσουν έναν κατάλογο με τίτλο: *Οι ευχές του Αντωνάκη. Π.χ. Μακάρι να μπορούσα να μάθω κάποιο μουσικό όργανο*. Θα μπορούσαμε να γράψουμε στον πίνακα λέξεις και φράσεις με τις οποίες θα μπορούσαν να ξεκινούν τις ευχές τους. *Π.χ. μακάρι, εύχομαι, θα ήθελα, ας, αχ και να, παρακαλώ, κλπ.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΞΕΚΟΛΛΑ ΑΠ' ΤΗΝ ΠΟΡΤΑ ΤΟ ΑΥΤΙ

- Θα μπορούσαμε να ζητήσουμε από τα παιδιά να επεκτείνουν τον τίτλο (άσχετα με την ιστορία που διαβάζουμε) είτε με όποιον τρόπο θέλουν είτε δίνοντας τους διάφορων ειδών συνδέσμους για να χρησιμοποιήσουν *Π.χ.*

Ξεκόλλα απ' την πόρτα το αυτί, προτού σε πάρει πρέφα η δασκάλα. Ξεκόλλα απ' την πόρτα το αυτί, αγ δε θέλεις να έχεις μπλεξίματα. Ύστερα, κάθε παιδί θα μπορούσε να επιλέξει μια από τις προτάσεις που έγραψε και να διηγηθεί γύρω της μια μικρή ιστορία. Εναλλακτικά, όλη η τάξη θα μπορούσε να επιλέξει μια κοινή πρόταση και αλυσιδωτά να διηγηθούν μια ιστορία γύρω από την πρόταση αυτή.

- Στο κεφάλαιο αυτό ο Αντωνάκης, αφού έχει κρυφακούσει τη συζήτηση των γονιών του στο σαλόνι, αποφασίζει κρατώντας το επιτραπέζιο παιχνίδι στα χέρια του να ανέβει στο δωμάτιό του. Θα μπορούσαμε να ζητήσουμε από τα παιδιά να δοκιμάσουν να αλλάξουν την εξέλιξη της ιστορίας, γράφοντας στον πίνακα την πρόταση: *Ο Αντωνάκης άνοιξε διάπλατα την πόρτα και μπήκε στο σαλόνι με το επιτραπέζιο παιχνίδι κάτω από τη μασχάλη του* (ή κάτι ανάλογο). Τα παιδιά θα πρέπει να αναδιηγηθούν το κεφάλαιο, δίνοντας όμως μια εντελώς διαφορετική τροπή στην εξέλιξη του κεφαλαίου. Η δραστηριότητα θα μπορούσε να γίνει ομαδικά ή ατομικά, γραπτά ή προφορικά.
- Στη κεφάλαιο αυτό διαβάζουμε ακόμη πως: *Παρόλα αυτά, η πόρτα λειτουργούσε σαν μαγνήτης προς το αυτί του. Ήταν αδύνατο να ξεκολλήσει από πάνω της. Ας παίξουμε με αυτή την ιδέα! Θα μπορούσαμε να καθοδηγήσουμε τα παιδιά να επινοήσουν μια ιστορία για κάποιον άνθρωπο του οποίου το αυτί μαγνήτιζε οποιαδήποτε πόρτα πίσω από την οποία βρίσκονταν άλλοι άνθρωποι να συζητούν. Τι μελάδες να του έφερε αυτό στη ζωή του; Τα παιδιά θα μπορούσαν να ξεκινήσουν κάπως έτσι: *Η κυρία Μαριάνθη εκείνο το πρωί ζύπνησε έχοντας μια μεγάλη πείνα στο στομάχι. Πλύθηκε, χτενίστηκε και αφού φόρεσε το πράσινο φόρεμά της ξεκίνησε να πάει στον φούρνο να αγοράσει κρουασάν με γέμιση μαρμελάδα βερίκοκο.....**
- Κάτι άλλο που μαθαίνουμε για τον Αντωνάκη στο κεφάλαιο αυτό είναι πως: *Έπρεπε να κάνει κάτι δραστικό για να αλλάξει τη γνώμη που είχαν οι γονείς του-και πιθανόν και όλος ο κόσμος-για εκείνον.* Θα μπορούσαμε να ζητήσουμε από τα παιδιά να ετοιμάσουν έναν κατάλογο στον οποίο θα γράψουν 1-2 προτάσεις για τη γνώμη που συγκεκριμένα πρόσωπα πιθανόν να έχουν για τον Αντωνάκη. *Π.χ. γονείς, αδέρφια, δάσκαλος, συμμαθητές, ξαδέλφια, γείτονες,*

φίλοι, κλπ. Εναλλακτικά, θα μπορούσαμε να αναθέσουμε σε κάθε παιδί/ζευγάρι/ομάδα έναν συγκεκριμένο πρόσωπο για να γράψουν μία παράγραφο αναπτύσσοντας τη γνώμη του συγκεκριμένου ατόμου για τον Αντωνάκη Π.χ. Γνώμη καλύτερου φίλου Αντωνάκη για τον Αντωνάκη: Ο Αντωνάκης είναι πολύ εντάξει τύπος. Όλο βρίσκει συναρπαστικές ιδέες για να διασκεδάζουμε τα διαλείμματα. Δηλαδή, συναρπαστικές μου φαίνονται εμένα. Ο δάσκαλός μας έχει άλλη γνώμη. Μια μέρα ο Αντωνάκης σκέφτηκε να σκαρφαλώσουμε ξυπόλητοι πάνω στη ροδιά που...

- Ο Αντωνάκης λοιπόν είναι αποφασισμένος να τα καταφέρει κάπου. Προς το τέλος του κεφαλαίου αυτού τον βλέπουμε να στέκεται με τα χέρια στη μέση, την αποφασιστικότητα στο βλέμμα και το λουλουδάτο σεντόνι στον ώμο σαν μανδύα υπερήρωα. Τα παιδιά θα μπορούσαν να ζωγραφίσουν τον Αντωνάκη σε αυτή την πόζα και να γράψουν γύρω του ιδέες που θα μπορούσε να κατεβάσει το κεφάλι του Αντωνάκη σχετικές με το θέμα αυτό. Π.χ. *Να σώσω κάποιο αδέσποτο ζωάκι, Να ισορροπήσω δύο πορτοκάλια στη μύτη μου, κλπ.* Εναλλακτικά, οι ιδέες θα μπορούσαν να είναι γραμμένες πάνω σε ένα μακρύ σεντόνι-μανδύα που κρέμεται από τους ώμους του Αντωνάκη. Επιπλέον, οι ιδέες θα μπορούσαν να ζωγραφιστούν ως κορνίζες με φωτογραφίες για τον ανατολικό πράσινο τοίχο των επιτευγμάτων.
- Ο Αντωνάκης ονειρεύεται πως ο πατέρας του θα ενθουσιάζονταν τόσο πολύ με τις πράξεις του που θα έτρεχε να φέρει τη φωτογραφική μηχανή από το γραφείο του για να του βγάλει κάμποσες φωτογραφίες. Τα παιδιά σε ομάδες θα μπορούσαν να σκεφτούν την πλοκή για ένα μικρό σενάριο, να γράψουν τους ρόλους και να δραματοποιήσουν τη σκηνή αυτή στους συμμαθητές τους. Θα πρέπει δηλαδή να βρουν ένα κατόρθωμα για τον Αντωνάκη και να γράψουν την αντίδραση των γονιών και των αδελφιών του.
- Ο Αντωνάκης αφού έριξε στον ώμο τον μανδύα του στάθηκε μπροστά στον καθρέφτη και κοίταξε το είδωλό του. Τι συμβουλές θα μπορούσε να δώσει το είδωλο του Αντωνάκη στον Αντωνάκη; Τα παιδιά θα μπορούσαν να

ξεκινήσουν κάπως έτσι: «*Αντωνάκη, μην ακούς κανέναν. Εγώ πιστεύω σε σένα και θα ήθελα να πιστέψεις κι εσύ στον Αντωνάκη.....*»

Εναλλακτικά, τα παιδιά σε ζευγάρια θα μπορούσαν να αναλάβουν από ένα ρόλο: *Αντωνάκης-είδωλο Αντωνάκη*. Να σταθούν απέναντι ο ένας από τον άλλο και να κάνουν το εξής: Ο Αντωνάκης να εκφράζει μια σκέψη, ένα φόβο, μια στενοχώρια που μπορεί να έχει και το είδωλό του για κάθε σκέψη, φόβο στενοχώρια να του δίνει μια συμβουλή, μια ενθάρρυνση, έναν καλό λόγο. *Π.χ. Αντωνάκης: Ό,τι προσπαθήσω να κάνω, πάντα αποτυγχάνω. Είδωλο Αντωνάκη: Σημασία έχει ότι προσπάθησες. Μην πάψεις ποτέ να προσπαθείς.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΑΥΤΟ ΤΟΝ ΓΑΤΟ ΠΟΙΟΣ ΘΑ ΤΟΝ ΣΩΣΕΙ;

- Τα παιδιά θα μπορούσαν να φτιάξουν μια μικρή ιστορία με βάση τον τίτλο του κεφαλαίου, που να μην έχει όμως σχέση με την ιστορία που διαβάζουμε. Θα μπορούσαμε να γράψουμε πάνω στον πίνακα μερικά βοηθητικά ερωτήματα όπως: *Σε ποιον άνηκε ο γάτος; Τι άρεσε πολύ στον γάτο να κάνει; Τι έγινε μια μέρα που έβαλε τον γάτο σε κίνδυνο; Ποιος προσπάθησε να τον σώσει; Τι έγινε τελικά;*

Τα παιδιά ατομικά ή ομαδικά θα μπορούσαν να προσπαθήσουν να βρουν πρώτα πρωτότυπες απαντήσεις στα ερωτήματα αυτά και έπειτα να στήσουν μια ιστορία γύρω από τις απαντήσεις που έδωσαν.

- Στο όνειρο που είχε δει εκείνο το βράδυ ο Αντωνάκης όλο πήγαν όπως θα έπρεπε να πάνε. Ο Αντωνάκης έγινε ήρωας και όλοι-οικογένεια και γειτονιά-ήταν εκεί να τον ζητωκραυγάσουν και να τον χειροκροτήσουν.

Τα παιδιά θα μπορούσαν να χωρίσουν τη συγκεκριμένη σκηνή του κεφαλαίου σε τέσσερα μέρη. Αφού η τάξη καταλήξει στο ποια θα μπορούσαν να είναι τα τέσσερα αυτά μέρη, θα μπορούσαμε να γράψουμε στον πίνακα τέσσερις προτάσεις, μία για κάθε μέρος. *Π.χ. 1. Οι γείτονες ψάχνουν τον γάτο και ο κύριος Περικλής κλαίει. 2. Ο Αντωνάκης ψάχνει τον γάτο φορώντας το λουλουδάτο του σεντόνι ως μανδύα. 3. Ο Αντωνάκης σώζει τον γάτο και τον φασκιώνει μέσα στο λουλουδάτο σεντόνι-μανδύα. 4. Η γειτονιά πετά τον Αντωνάκη στον αέρα και ζητωκραυγάζει.*

Τα παιδιά χωρίζουν ένα φύλλο χαρτιού σε τέσσερα μέρη και φτιάχνουν ένα κόμικ, με ζωγραφιές και τα λόγια των ατόμων ή τις σκέψεις τους σε συννεφάκια. Αλλιώς, η τάξη χωρίζεται σε τέσσερις ομάδες, κάθε ομάδα παίρνει ένα φύλλο χαρτιού Α4 ή Α3 και αναλαμβάνει να εικονογραφήσει ένα από τα τέσσερα μέρη.

- Η πραγματικότητα βέβαια απέχει πολύ από το όνειρο του Αντωνάκη! Τα παιδιά θα μπορούσαν να χωρίσουν το τετράδιό τους σε δύο στήλες, δίνοντας στη μια στήλη τον τίτλο: *Όνειρο* και στην άλλη τον τίτλο *Πραγματικότητα*. Έπειτα, θα μπορούσαν να γράψουν όσες περισσότερες διαφορές μπορούν να εντοπίσουν μεταξύ ονείρου και πραγματικότητας. Π.χ. Όνειρο: *Ο γάτος ήταν παγιδευμένος κάτω από τον κορμό ενός δέντρου. Πραγματικότητα*: *Ο γάτος ήταν αραγμένος στο γρασίδι. Όνειρο*: *Ο Αντωνάκης φορούσε λουλουδάτο σεντόνι-μανδύα υπερήρωα. Πραγματικότητα*: *Ο Αντωνάκης φορούσε κανονικά ρούχα.*
- Ας υποθέσουμε πως την ώρα που διαδραματίζονταν τα γεγονότα μεταξύ Αντωνάκη και γάτου, πίσω από την τζαμαρία του απέναντι σπιτιού στεκόταν η πιο κουτσομπόλα γειτόνισσα της γειτονιάς ολάκερης! Τόσο κουτσομπόλα που ό,τι πάρει είδηση φροντίζει να το αναμεταδίδει στη στιγμή, προσθέτοντας βεβαίως και το ανάλογο αλατοπίπερο. Πώς αναμετάδωσε λοιπόν η κουτσομπόλα γειτόνισσα τα γεγονότα τηλεφωνικά σε μια φίλη της, η οποία είναι εξίσου κουτσομπόλα και επιπλέον λατρεύει να κατακρίνει τους πάντες; Τα παιδιά σε ζευγάρια ετοιμάζουν προφορικά ή γραπτά τον συγκεκριμένο διάλογο και τον παρουσιάζουν στην τάξη.
- Ένα παιδί υποδύεται τον γάτο του κύριου Περικλή και επισκέπτεται την τάξη, παίρνοντας θέση στην «καυτή καρέκλα». Τα υπόλοιπα παιδιά τού θέτουν ερωτήσεις και εκείνος τις απαντά, δίνοντάς με αυτό τον τρόπο τη δική του οπτική στα γεγονότα εκείνης της μέρας.
- Τι σκέφτονταν άραγε ο Αντωνάκης, ο γάτος, ο πατέρας Αριστείδης και ο κύριος Περικλής την ώρα που βιάζαν την απόσταση από την εξώπορτα μέχρι το σαλόνι του σπιτιού της οικογένειας Αριστείδη; Τα παιδιά σε ομάδες των

τεσσάρων μοιράζονται τους ρόλους, ετοιμάζουν ατάκες και με το σύνθημά μας φτιάχνουν μια παγωμένη εικόνα. Κάθε ομάδα που «ξεπαγώνουμε» αναπαριστά με κινήσεις και λόγια τις σκέψεις των τεσσάρων αυτών χαρακτήρων στη συγκεκριμένη σκηνή.

- *Η φωνή του κύριου Περικλή γέμισε το σαλόνι από το πάτωμα μέχρι την οροφή, διαβάζουμε στο κεφάλαιο αυτό. Με ποιον άλλο τρόπο θα μπορούσαμε να δείξουμε την ένταση της φωνής του κύριου Περικλή; Τα παιδιά θα μπορούσαν να γράψουν σχετικές φράσεις. Π.χ. Η φωνή του κύριου Περικλή βρόντηξε σαν κεραυνός μια μέρα με καταιγίδα. Η φωνή του κύριου Περικλή έσκασε σαν υπερμέγεθες καρπούζι στο πάτωμα, Κλπ.*
- Αφού ο πατέρας Αριστείδης ξεπροβόδισε τον κύριο Περικλή και επέστρεψε, ο Αντωνάκης ήταν ακόμα βιδωμένος στο ίδιο σημείο και κάρφωνε με το βλέμμα του τις μύτες των παπουτσιών του. Ο δάσκαλος θα μπορούσε να ζητήσει από τα παιδιά να αναδιηγηθούν την ιστορία από το σημείο αυτό μέχρι το τέλος του κεφαλαίου, από την οπτική του Αντωνάκη (το βιβλίο είναι γραμμένο σε τρίτο πρόσωπο). Θα μπορούσαν να ξεκινήσουν κάπως έτσι: «Δεν μπορούσα να σηκώσω το βλέμμα μου από το πάτωμα. Ντρεπόμουν. Κοίταξα τις μύτες των παπουτσιών μου και...»
- Στο τέλος του κεφαλαίου βλέπουμε τους γονείς και τα αδέρφια του Αντωνάκη να δίνουν συμβουλές/παρααινέσεις στον Αντωνάκη σε σχέση με τη συμπεριφορά του. Οι συμβουλές/παρααινέσεις αυτές θυμίζουν όμως περισσότερο αρνητική κριτική με αποτέλεσμα να κάνουν τον Αντωνάκη να στενοχωρηθεί και να προσβληθεί. Τα παιδιά θα μπορούσαν να γράψουν σε ένα φύλλο χαρτί τα ονόματα των πέντε αυτών ανθρώπων και ύστερα να γράψουν μια συμβουλή/παραίνηση που θα μπορούσε να έχει δώσει ο καθένας στον Αντωνάκη, με τη διαφορά πως τώρα η συμβουλή/παραίνηση θα πρέπει να είναι καλοπροαίρετη και όντως βοηθητική. Π.χ. *Φίλιππος-Ναθαναήλ: Την επόμενη φορά που θα βαριέσαι και θα έχεις ελεύθερο χρόνο, έλα να με βρεις να παίζουμε κάποιο επιτραπέζιο. Κλπ.*
- Το κεφάλαιο κλείνει ως εξής: *«Εκείνη τη μέρα, εκείνη την ώρα, το κενό στον τοίχο, εκεί που κανονικά θα έπρεπε να βρίσκεται κάποια δική του φωτογραφία*

με κάποιο δικό του κατόρθωμα, του φάνηκε πιο μεγάλο και πιο άσχημο από ό,τι συνήθως». Τα παιδιά εξηγούν πώς αντιλαμβάνονται την πρόταση αυτή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΚΑΤΕΨΥΓΜΕΝΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟ

- Τα παιδιά θα μπορούσαν να παίξουν λίγο με τον τίτλο του κεφαλαίου για αρχή. Θα μπορούσαμε να γράψουμε στον πίνακα πέντε ερωτήματα: *Ποιος;* (κατέψυξε το σημειωματάριο;) *Πότε;* (κατέψυξε το σημειωματάριο;) *Πού;* (ήταν το σημειωματάριο προτού το καταψύξει;) *Γιατί;* (κατέψυξε το σημειωματάριο;) *Τι;* (ήταν γραμμένο μέσα στο σημειωματάριο;) Κάθε παιδί/ζευγάρι/ομάδα βρίσκει πρώτα απαντήσεις στα πέντε αυτά ερωτήματα και έπειτα φτιάχνει προφορικά ή γραπτά μια μικρή ιστορία γύρω από τα ερωτήματα αυτά.
- Ο Αντωνάκης νιώθει καταπιεσμένος και στο θέμα της διατροφής. Αυτός θέλει να φάει χάμπουργκερ με τηγανιτές πατάτες και η οικογένειά του τον αναγκάζει να φάει σολομό στον ατμό και βραστά σπαράγγια. Θέλει να πει αναψυκτικό και αναγκάζεται να πει νερό. Γι' αυτό και παίζει ένα παιχνίδι με τη φαντασία του. Στο κεφάλαιο αυτό συγκεκριμένα διαβάζουμε πως ο Αντωνάκης πέρασε ένα σπαράγγι και στο δικό του πιρούνι, έκλεισε τα μάτια και το έβαλε στο στόμα προσπαθώντας να πείσει τον εαυτό του πως αυτό δεν ήταν σπαράγγι αλλά πατάτα τηγανιτή πασαλειμμένη με μια ειδική πράσινη σάλτσα που την έκανε σούπερ φαγητό για υπερήρωες.
Θα μπορούσαμε να γράψουμε πάνω στον πίνακα διάφορα φαγητά και τα παιδιά να γράψουν για το καθένα από αυτά πώς τα φανταζόταν ο Αντωνάκης για να μπορεί να τα τρώει. Π.χ. *Φακές: Σπέσιαλ χάντρες δύναμης που κάνουν τα μπράτσα σου σιδερένια. Κλπ.*
- Ας υποθέσουμε πως, μετά την εξαφάνιση του πολύτιμου κόκκινου σημειωματαρίου, η οικογένεια Αριστεΐδη καλεί την αστυνομία. Οι αστυνομικοί παίρνουν κατάθεση από τα διάφορα μέλη της οικογένειας. Πώς

εξελίχθηκε η ανάκριση του Αντωνάκη; Τι να τον ρώτησε ο αστυνομικός και τι απαντήσεις να έδωσε; Τα παιδιά σε ζευγάρια ετοιμάζουν και παρουσιάζουν την ανάκριση του Αντωνάκη. Απαραίτητη η ανακριτική λάμπα για περισσότερο σασπένς!

- Ας υποθέσουμε ακόμα πως, εφόσον ο πατέρας είναι διάσημος συγγραφέας, το γεγονός της εξαφάνισης του πολύτιμου κόκκινου σημειωματάριού του έφτασε μέχρι τα Μ.Μ.Ε. Τι άρθρο να γράφτηκε στην εφημερίδα για το θέμα αυτό; Τα παιδιά αφού βρουν ένα κατάλληλο τίτλο, γράφουν ένα άρθρο για την εφημερίδα στην οποία εργάζονται. Στο άρθρο θα μπορούσαν να προσθέσουν και μια συγκλονιστική φωτογραφία από τα γεγονότα... Ζωγραφίζοντάς την. *Πιθανοί τίτλοι: Άφαντο το κόκκινο σημειωματάριο διάσημου συγγραφέα, Ποιος έβαλε στο μάτι πολύτιμο κόκκινο σημειωματάριο; Βγάζουν τα κόκκινα σημειωματάρια φτερά; Κλπ.*

Επιπλέον, ένα τηλεοπτικό συνεργείο θα μπορούσε να μπουκάρει στο σπίτι της οικογένειας Αριστείδη και σε ζωντανή σύνδεση με τηλεοπτικό σταθμό να πάρει συνέντευξη από τα μέλη της οικογένειας. Τα παιδιά σε ομάδες θα μπορούσαν να ετοιμάσουν και να δραματοποιήσουν τη συνέντευξη.

- *Τα όνειρά του Αντωνάκη ήταν κουβάρι μπερδεμένο εκείνο το βράδυ. Έβλεπε κάτι αλλοπρόσαλλες ιστορίες με κοτόπουλα που παραμόνευαν πίσω από ψηλούς φίκους και κόκκινα σημειωματάρια που έβγαζαν φτερά και πετούσαν έξω από το ανοιχτό παράθυρο.* Τα παιδιά θα μπορούσαν να γράψουν ένα μικρό σενάριο με τίτλο *Ο εφιάλης του Αντωνάκη* και να το δραματοποιήσουν στην τάξη. Εναλλακτικά, θα μπορούσαμε να ζητήσουμε από τα παιδιά να γράψουν μια μικρή ιστορία που να μην έχει καμιά σχέση με την ιστορία του βιβλίου αυτού και που να περιλαμβάνει οπωσδήποτε τις λέξεις *φίκος, κοτόπουλο* και *σημειωματάριο*.
- Τι άλλες δικαιολογίες θα μπορούσε να πει ο Αντωνάκης στην κυρία που βοηθούσε με τις δουλειές του σπιτιού για να τη βγάλει από την κουζίνα; Τα παιδιά θα μπορούσαν να γράψουν τις πιο πρωτότυπες που θα μπορούσαν να

σκεφτούν. *Π.χ. Νομίζω πως άκουσα τον γάτο του κύριου Περικλή να νιαουρίζει μπροστά από την πόρτα μας, θα πεινάει ο καημένος. Η βρύση του μπάνιου έχει διαρροή, θα πλημμυρίσουμε από λεπτό σε λεπτό. Κλπ.*

- Μετά την εξέλιξη των γεγονότων στην κουζίνα εκείνη τη μέρα ο Αντωνάκης ένιωσε πως τα αδέλφια του τον κοίταζαν *λες και είχε πέσει στη γη από κάποιον μακρινό πλανήτη στον οποίο ήταν φυσιολογικό να φτιάχνεις αχνιστές σούπες με κόκκινα σημειωματάρια διάσημων συγγραφέων*. Πώς να μοιάζει άραγε ο πλανήτης του Αντωνάκη; Τι άλλα περίεργα πράγματα μπορούσαν να συμβαίνουν εκεί πέρα; Τα παιδιά θα μπορούσαν να ετοιμάσουν έναν πίνακα με τίτλο: *Στον πλανήτη του Αντωνάκη* και να γράψουν γεγονότα που θεωρούνται φυσιολογικά εκεί πέρα. *Π.χ. Μπορείς να κυκλοφορείς με λουλουδάτο σεντόνι-μανδύα στην πλάτη, Κλπ.* Εναλλακτικά, θα μπορούσαν να ζωγραφίσουν τον πλανήτη αυτό.
- Τα παιδιά γράφουν μια συνταγή με τίτλο: «Σημειωματαριόσουπα» γράφοντας πρώτα τα υλικά και μετά την εκτέλεσή της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: ΦΩΤΑ, ΚΑΜΕΡΕΣ, ΠΑΜΕ!

- Όπως είχαμε διαβάσει στο πρώτο κεφάλαιο του βιβλίου ο πατέρας ήταν συγγραφέας ρομαντικών μυθιστορημάτων. Στο κεφάλαιο αυτό μαθαίνουμε και τον τίτλο του τελευταίου του βιβλίου: «*Σε αγαπώ ως τον απέραντο γαλαξία και πίσω πάλι*». Τα παιδιά καλούνται να γράψουν περισσότερους τίτλους πιθανών ρομαντικών μυθιστορημάτων που θα μπορούσε να έχει γράψει ο πατέρας Αριστείδης. *Π.χ. Αγάπη μέχρι την τελευταία ανάσα, Μόνο μαζί σου θέλω να είμαι μέχρι τη συντέλεια, Κλπ.*
- Το τελευταίο λοιπόν μυθιστόρημα του πατέρα Αριστείδη είχε τον τίτλο «*Σε αγαπώ ως τον απέραντο γαλαξία και πίσω πάλι*». Ποια να ήταν άραγε η περίληψη που ήταν γραμμένη στο οπισθόφυλλο του βιβλίου; Τα παιδιά ατομικά ή ομαδικά δοκιμάζουν να τη γράψουν, έχοντας πάντα υπόψη πως γράφουν περίληψη για ένα ρομαντικό μυθιστόρημα. Αναγκαίο να τη

πασπαλίσουν με μπόλικες ρομαντικές υπερβολές! Επιπλέον, θα μπορούσαν να ζωγραφίσουν και το εξώφυλλο του βιβλίου (επειδή το μικρό όνομα του πατέρα Αριστείδη δεν αναφέρεται στην ιστορία, θα μπορούσαν να διαλέξουν τα παιδιά ένα όνομα).

- Ο Αντωνάκης στέκεται μπροστά από την ντουλάπα του, προσπαθώντας να βρει ρούχα για να αλλάξει. Η ντουλάπα είναι γεμάτη με ρούχα που διάλεξε η μητέρα του, εφόσον ποτέ δεν αγοράζουν τα ρούχα που αρέσουν σε αυτόν. Τι να σκεφτόταν ο Αντωνάκης μπροστά από την ντουλάπα του από την ώρα που την άνοιξε μέχρι την ώρα που αποφάσισε να φορέσει αυτά που φόρεσε τελικά; Οι σκέψεις δε θα έχουν μόνο σχέση με τα ρούχα του αλλά θα αφορούν γενικότερα συναισθήματα που μπορεί να νιώθει στο σημείο αυτό της ιστορίας. Τα παιδιά είναι καλό να αντιληφθούν στο σημείο αυτό πως το ποτήρι έχει πια ξεχειλίσει για τον Αντωνάκη και πως έχει φτάσει στα όρια του. Μπορεί να γίνει δραματοποίηση της σκηνής.
- Στο κεφάλαιο αυτό διαβάζουμε: *Να αλλάξει, να αλλάξει, να αλλάξει. Όλοι ήθελαν ο Αντωνάκης να αλλάξει. Ρούχα και παπούτσια και χαρακτήρα και προσωπικότητα και σκέψεις και συναισθήματα. Όλοι ήθελαν να είναι κάτι άλλο από αυτό που ήταν στην πραγματικότητα.* Ποιος είναι άραγε ο ιδανικός Αντωνάκης στα μάτια των γονιών και των αδελφιών του;
- Γιατί ο Αντωνάκης επέλεξε να εμφανιστεί μπροστά στο σκηνοθέτη φορώντας αυτά που αποφάσισε να φορέσει τελικά; Τι συμβολίζει η αμφίεση αυτή; Τι απόφαση φαίνεται να είχε πάρει εκείνη τη στιγμή μετά από όλα όσα προηγήθηκαν στην ιστορία μας; Ενθαρρύνουμε τα παιδιά να εκφράσουν ελεύθερα τις απόψεις τους. Ένα από τα συμπεράσματα στα οποία θα μπορούσαμε να καταλήξουμε είναι πως ο Αντωνάκης είχε αποφασίσει να είναι πια ο εαυτός του.
- *Ο σκηνοθέτης μασούλαγε ασταμάτητα τα τσιμπήματά του και κοίταζε προς αδιευκρίνιστη κατεύθυνση.* Τα παιδιά θα μπορούσαν να γράψουν μερικές σκέψεις που έκανε για την οικογένεια Αριστείδη ο σκηνοθέτης εκείνη την ώρα. Εναλλακτικά, κάθε παιδί σκέφτεται κάτι και εμείς περνάμε και

αγγίζουμε ένα ένα παιδί στον ώμο. Κάθε παιδί που αγγίζουμε στον ώμο εκφράζει μια πιθανή σκέψη του σκηνοθέτη. *Π.χ. για την οικογένεια, για τις παντόφλες και τις πιτζάμες του Αντωνάκη, για τον πράσινο τοίχο, για τα τσιμπήματα που του είχαν σερβίρει, άσχετες σκέψεις που του κατέβηκαν στο κεφάλι, κλπ.*

- Στο κεφάλαιο αυτό ο σκηνοθέτης κάποια στιγμή λέει: *«Φτάνει, βαρέθηκα»*, εννοώντας την παράσταση που του παρουσίαζαν τα τρία αδέρφια. Πώς θα μπορούσε να επεκτείνει ο σκηνοθέτης την πρόταση αυτή με περισσότερα λόγια; *Π.χ. Φτάνει, βαρέθηκα να κάθομαι να βλέπω τις υπερβολές σας, Κλπ.* Αν όμως τα λόγια αυτά έβγαιναν από το στόμα του Αντωνάκη, τι σημασία θα έπαιρναν; Πώς θα επέκτεινε ο Αντωνάκης την πρόταση; *Π.χ. Φτάνει, βαρέθηκα να με θεωρείτε πάντα κατώτερο, Κλπ.*
- Οι γονείς και τα τρία μεγαλύτερα αδέρφια Αριστείδη είχαν συνηθίσει να είναι συχνά το αντικείμενο του θαυμασμού των άλλων. Εκείνο το απόγευμα, η συμπεριφορά του σκηνοθέτη ήταν κάτι το οποίο δεν ανέμεναν. Πώς να ένιωσαν άραγε με τον τρόπο που τους φέρθηκε και με τα λόγια που τους είπε; Να μπήκαν άραγε στη θέση του Αντωνάκη; Επίσης, το αποτέλεσμα της συνάντησης αυτής δεν έφερε τα αποτελέσματα που ήλπιζαν ότι θα φέρει. Τα παιδιά θα μπορούσαν να εκφράσουν κάποιες σκέψεις που μπορεί να έκαναν εκείνη τη μέρα οι πέντε αυτοί άνθρωποι. Επίσης, θα μπορούσαν να κάνουν υποθέσεις σχετικά με το αν αυτή η εμπειρία θα έχει κάποια επίδραση στο πώς θα φέρονται από εδώ και έπειτα στον Αντωνάκη. Οι απόψεις μπορεί να είναι διχασμένες, δεν μπορούμε να έχουμε ξεκάθαρη απάντηση μέσα από το βιβλίο, όπως διαβάζουμε και στην προτελευταία παράγραφο του βιβλίου. Το κάθε παιδί θα εκφράσει την άποψή του και θα τη στηρίξει με τα ανάλογα επιχειρήματα.
- Το βιβλίο κλείνει με τον Αντωνάκη να έχει γυρίσει πλάτη στον ανατολικό πράσινο τοίχο των επιτευγμάτων. Τι θα μπορούσε να συμβολίζει η πράξη αυτή; Τα παιδιά θα μπορούσαν να ζωγραφίσουν τον Αντωνάκη και πίσω του τον τοίχο και πάνω στον τοίχο να γράψουν λέξεις και φράσεις που να δείχνουν συμπεριφορές και συναισθήματα που ίσως πλέον ο Αντωνάκης να

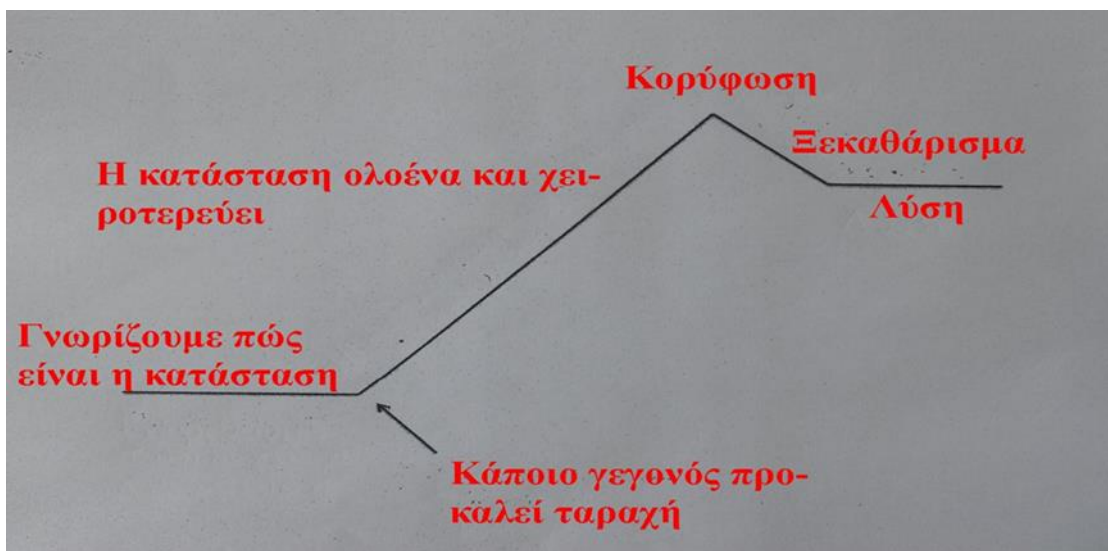
τους γυρίζει την πλάτη για να προχωρήσει ωριμότερος και με περισσότερη αισιοδοξία στο μέλλον *Π.χ. Αγαπώ τον εαυτό μου, Δε συγκρίνω τον εαυτό μου με τα αδέρφια μου, Λέω στους γονείς μου πώς με κάνει η συμπεριφορά τους να νιώθω, Κλπ.*

- Τα παιδιά γράφουν πώς φαντάζονται την εξέλιξη του κάθε χαρακτήρα του βιβλίου σε βάθος ενός χρόνου ή σε βάθος περισσότερων χρόνων. Οι παράγραφοι θα μπορούσαν να γραφτούν σε σοβαρό ή χιουμοριστικό ύφος.
- *Φώτα, κάμερες, πάμε!* Αυτός ήταν ο τίτλος του κεφαλαίου και εφόσον τα παιδιά έχουν διαβάσει πια το κεφάλαιο θα μπορούσαν να επεκτείνουν τον τίτλο με κάποιο τρόπο που να δείχνει τι αποκόμισε ο Αντωνάκης (αλλά και οι ίδιοι) από όλη αυτή την ιστορία. *Π.χ. Φώτα, κάμερες, πάμε να αγαπήσουμε τον εαυτό μας γι' αυτό ακριβώς που είμαστε. Φώτα, κάμερες, πάμε να πάψουμε να συγκρίνουμε τον εαυτό μας με τα αδέρφια μας. Κλπ.*
- Τώρα που τα παιδιά διάβασαν ολόκληρη την ιστορία, μήπως θα μπορούσαν να σχολιάσουν ξανά το εξώφυλλο και να εξηγήσουν γιατί νομίζουν πως η εικονογράφος επέλεξε να ζωγραφίσει για εξώφυλλο τη συγκεκριμένη σκηνή από το συγκεκριμένο κεφάλαιο;

ΕΜΒΑΘΥΝΣΗ

- Τα παιδιά σχολιάζουν την κυριολεκτική και μεταφορική σημασία που έχει ο τίτλος του βιβλίου, βρίσκουν εναλλακτικούς τίτλους για το βιβλίο, σχεδιάζουν εναλλακτικά εξώφυλλα και γράφουν εναλλακτικές περιλήψεις για το οπισθόφυλλο.
- Τα παιδιά ζωγραφίζουν τον κάθε χαρακτήρα του βιβλίου και γράφουν γύρω του λέξεις και φράσεις που αποτυπώνουν την προσωπικότητά του ή σημαντικά γεγονότα που βίωσε κατά τη διάρκεια της εξέλιξης της ιστορίας.

- Τα παιδιά γράφουν ερωτήσεις που θα ήθελαν να θέσουν σε κάποιον από τους χαρακτήρες της ιστορίας.
- Γράφουν με ποιον ήρωα ταυτίστηκαν και γιατί; Γράφουν ποιος χαρακτήρας είναι εντελώς διαφορετικός από εκείνους.
- Γράφουν σε ποια σκηνή της ιστορίας θα ήθελαν να βρεθούν και γιατί. Γράφουν πώς θα συμπεριφερόντουσαν.
- Τα παιδιά εξηγούν τι θα ήθελαν να αλλάξουν στην ιστορία και γιατί.
- Κάθε βιβλίο, κάθε ιστορία γενικότερα, ακολουθεί λίγο πολύ το παρακάτω διάγραμμα της πλοκής.

Με λίγα λόγια:

- Γνωρίζουμε τον βασικό χαρακτήρα.
- Ένα γεγονός αναστατώνει τη ζωή του.
- Τα πράγματα δυσκολεύουν συνεχώς. Είναι λες και έχει να ανέβει ένα βουνό.
- Κάποτε τα πράγματα φτάνουν στο πιο δύσκολό τους σημείο.
- Μετά αρχίζουν σιγά σιγά να ξεκαθαρίζουν.
- Στο τέλος βρίσκεται η λύση. Ο βασικός χαρακτήρας έχει πλέον αλλάξει και μπορεί να αντιμετωπίζει τα όσα του συμβαίνουν πιο εύκολα και πιο ώριμα.

Τα παιδιά δοκιμάζουν να τοποθετήσουν τα κύρια σημεία της πλοκής του βιβλίου πάνω σε αυτό το διάγραμμα. Θα μπορούσαν ακόμα να αλλάξουν κάποιο από τα

σημεία της πλοκής και να συνεχίσουν την ιστορία δίνοντάς της μια διαφορετική εξέλιξη.

ΤΑ ΜΙΚΡΑ ΜΥΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

«ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΤΕΣΣΕΡΙΣ Ο ΤΕΤΑΡΤΟΣ»

- Η ιστορία ξεκίνησε να γράφεται ένα βράδυ στις διακοπές των Χριστουγέννων του 2014 μετά από μια έξοδο για καφέ. Η καφεΐνη προκάλεσε μια έκρηξη ιδεών στο μυαλό της συγγραφέως! Ο Αντωνάκης Αριστείδης εμφανίστηκε από το πουθενά και η συγγραφέας ένιωσε πως πρέπει οπωσδήποτε να διηγηθεί την ιστορία του. Μέσα σε λίγες ώρες είχε γράψει τα δύο πρώτα κεφάλαια του βιβλίου. Το υπόλοιπο βιβλίο γράφτηκε με πιο αργούς ρυθμούς και ολοκληρώθηκε λίγους μήνες αργότερα και συγκεκριμένα τον Απρίλη του 2015.
- Το βιβλίο αυτό ήταν το πρώτο βιβλίο που έγραψε η συγγραφέας στο τρίτο πρόσωπο. Μέχρι εκείνη τη μέρα όλα της τα βιβλία ήταν γραμμένα στο πρώτο πρόσωπο.
- Τον Σεπτέμβρη του 2015 υπέβαλε την ιστορία στον διαγωνισμό της Γυναικείας Λογοτεχνικής Συντροφιάς με το ψευδώνυμο «Απρίλια». Επειδή ολοκλήρωσε το βιβλίο μήνα Απρίλη και επειδή ο Απρίλης είναι ένας από τους αγαπημένους της μήνες.
- Το βιβλίο απέσπασε τελικά έπαινο στον διαγωνισμό της Γυναικείας Λογοτεχνικής Συντροφιάς και η συγγραφέας πετούσε από τη χαρά της όταν το έμαθε!
- Η ιστορία εκδόθηκε στις 9.11.2017 από τις Εκδόσεις Ψυχογίος σε εικονογράφιση της Λιάνας Δενεζάκη.
- Η ιστορία «Από τους τέσσερις ο τέταρτος» έχει έκταση 10000 λέξεις. Συγχαρητήρια, λοιπόν! Αν διάβασες το βιβλίο, κατάφερες να διαβάσεις 10000 λέξεις!